

CRNA GORA

SEKRETARIJAT ZA RAZVOJNE PROJEKTE

**Polugodišnji Izvještaj o radu Nacionalne investicione komisije
(za period od 01. jula do 31. decembra 2018. godine)**

Podgorica, januar 2019. godine

Uvod

U toku izvještajnog perioda, aktivnosti vezane za rad Nacionalne investicione komisije, između ostalog, obuhvataju dva poziva Zapadnobalkanskog investicionog okvira (u daljem tekstu: ZIO), XX poziv za tehničku podršku u pripremi projekata i IV poziv za sufinansiranje investicija, zatim 26. sastanak grupe finansijera projekata, 19. sastanak upravnog odbora ZIO, održavanje VIII sjednice Komisije povodom davanja saglasnosti na projekat predložen kroz navedeni IV ZIO poziv i razmatranje i donošenje odluka i zaključaka u vezi sa uvrštavanjem projekata iz oblasti digitalne infrastrukture na Jedinstvenu listu prioriternih infrastrukturnih projekata (u daljem tekstu: Jedinstvena lista).

XX poziv za tehničku podršku u pripremi projekata

Neposredno nakon prethodnog, 18. sastanka upravnog odbora ZIO, krajem juna 2018. godine, otvoren je XX ZIO poziv za tehničku podršku u pripremi projekata. Poziv je bio otvoren za sve projekte i nove kao i započete, za sektore energetika, saobraćaj, zaštita životne sredine i društvene djelatnosti kao i za projekte iz oblasti digitalne infrastrukture, kao sektora koji od nedavno podliježe finansiranju kroz ZIO. Kao i u dosadašnjem periodu, projekti iz saobraćaja i energetike su morali imati regionalni karakter da bi bili razmatrani. Rok za registraciju projektnih prijava bio je 17. avgust 2018. godine dok je krajnji rok za podnošenje kompletiranih aplikacija bio 07. septembar 2018. godine.

U skladu sa navedenim rokovima i ostalim kriterijumima za poziv, kancelarija Nacionalnog IPA koordinatora - NIPAK, koja je zadužena za posredovanje sa ZIO sekretarijatom i podnošenje aplikacija kroz predviđeni elektronski sistem, u ime Crne Gore podnijela je tri aplikacije:

1. Projekat zatvora u sjevernoj regiji (u Mojkovcu) - priprema tehničke dokumentacije, sa predloženim iznosom za grant od 1,2 miliona EUR, uz podršku CEB banke;
2. Projekat obilaznice oko Herceg Novog (u okviru Jadransko-jonskog autoputa) - priprema idejnog projekta i studije uticaja na životnu sredinu, sa predloženim iznosom za grant od 2,5 miliona EUR, uz podršku KfW banke;

3. Projekat Modernizacija željezničke pruge Podgorica - granica s Albanijom, sa predloženim iznosom za grant od 1,8 miliona EUR, uz podršku KfW banke.

Pored navedenog, za projekat rekonstrukcije puta Šćepan Polje – Plužine, za koji je u prethodnom periodu već dobijena podrška ZIO fonda, NIPAK kancelarija je na inicijativu Ministarstva saobraćaja i pomorstva, a u skladu sa preporukama projektnog odbora ZIO fonda, pokrenula pisanu proceduru za dopunu pomenutog prethodno već odobrenog budžeta.

IV poziv za sufinansiranje investicija

Kao što je poznato, pozivi za sufinansiranje investicija odnose se na dodjelu grantova za realizaciju spremnih projekata, u iznosu od 20% do 70% u skladu sa predviđenom metodologijom ZIO-a, zavisno od prirode projekata.

IV ZIO poziv za sufinansiranje infrastrukturnih ulaganja otvoren je sa rokom za registraciju projektnih prijava do 02. novembra 2018. godine i konačnim rokom za zvanično podnošenje projektnih prijava posredstvom informacionog sistema od strane Kancelarije NIPAK do 30. novembra 2018 godine.

Poziv je bio otvoren za projektne predloge iz oblasti energetike, saobraćaja, životne sredine i društvenih djelatnosti, pod uslovom da postoje nacionalne sektorske strategije i da su projekti obuhvaćeni Jedinstvenom listom prioriternih infrastrukturnih projekata. Kao i uvijek, projekti iz oblasti energetike moraju imati regionalni uticaj, sa izuzetkom projekata koji se odnose na koncept pametnih mreža (smart grids) i pametnih brojila (smart meters) i projekti iz oblasti saobraćaja moraju imati jasnu regionalnu dimenziju ili moraju biti usmjereni na nastavak ili finalizaciju već odobrenih projekata, odnosno njihovu novu fazu. Takođe, projekti se moraju odnositi na projekte sa Glavne mreže Trans-evropskih koridora.

Slično dosadašnjoj praksi, kroz ovaj poziv, sredstvima Evropske unije finansiraju se samo spremni projekti iz oblasti saobraćaja i energetike, dok se projekti iz oblasti zaštite

životne sredine i društvenih djelatnosti finansiraju sredstvima bilateralnih donatora ZIO u ograničenom iznosu.

Pored navedenih kriterijuma i uslova, u konačnom, da bi projekat mogao biti kandidovan kroz poziv za sufinansiranje infrastrukturnih ulaganja, neophodna je bila i zvanična saglasnost Nacionalne investicione komisije. Povodom navedenog, Nacionalna investiciona komisija je 21. novembra 2018. godine održala VIII sjednicu na kojoj je data saglasnost na projektnu prijavu, predloženu za kandidovanje od strane Ministarstva saobraćaja i pomorstva. U pitanju je projekat *Ruta 4: Autoput Bar – Boljare, dionica Mateševo - Andrijevića*.

Predmet navedene projektne aplikacije je priprema tenderske dokumentacije i izvođenje radova. Ukupni procijenjeni troškovi izgradnje dionice iznose trenutno 273.000.000 €, dok je predloženi iznos granta 54.600.000 €. Vodeća finansijska institucija u ovom projektu je Evropska banka za rekonstrukciju i razvoj – EBRD.

U okviru navedene sjednice Komisije, predstavnici NIPAK kancelarije dostavili su informaciju da je kroz IV ZIO poziv za sufinansiranje infrastrukturnih ulaganja, (kao druga faza već odobrene prijave za isti projekat kroz III ZIO poziv) dodatno kandidovana i projektna prijava za projekat *Izgradnja infrastrukture za vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda na Jadranskoj obali - Bokokotorski zaliv, faza II*, vrijednosti 17,2 miliona €, od čega je traženi iznos potencijalnih sredstava bilateralnih donatora ZIO 4,3 miliona €. Shodno navedenom, projektna prijava se smatra drugim dijelom već već odobrenog projekta čije je finansiranje izvjesno i za koju je u ranijem periodu Nacionalna investiciona komisija već dala saglasnost. Naime, u pitanju je dodjela istog granta koja je podijeljena u dvije faze. Informacija da će projekat biti podijeljen u dvije faze dobijena je neposredno prije sastanka Upravnog odbora ZIO koji je održan 6. decembra u Luksemburgu a odluku da će se projekat fazno finansirati donijeli su bilateralni donatori zbog činjenice da u datim momentu nije bilo dovoljno sredstava u njihovom budžetu za finansiranje svih aktivnosti odjednom. Zbog ove specifičnosti, Sekretarijat ZIO je u saradnji s KfW bankom, kao vodećom finansijskom institucijom, samostalno je unio predmetnu prijavu u sistem, u skladu sa formalnostima datim od strane Evropske komisije.

Planirano je da rok za ocjenu projekata iz IV ZIO poziva za sufinansiranje infrastrukturnih ulaganja, od strane Evropske komisije bude naredni sastanak Grupe finansijera projekata koji će se održati u maju 2019. godine dok se konačna odluka očekuje na sastanku Upravnog odbora ZIO, planiranom za decembar 2019. godine.

26. Sastanak grupe finansijera projekata –Brisel

26. sastanak Grupe finansijera projekata, održan je 6. novembra 2018. godine u Briselu. Predmet sastanka, pored tema vezanih za dalji razvoj politika i strategija ZIO, bila je i procjena projekata predloženih za finansiranje dostavljenih u okviru prethodna dva ZIO poziva - XX poziva za tehničku podršku u pripremi projekata i III poziva za sufinansiranje infrastrukturnih ulaganja.

Od ukupno 7 projekata, koliko je Crna Gora kandidovala kroz oba navedena poziva, na predmetnom sastanku samo jedna projektna aplikacija nije ocijenjena pozitivno dok je pozitivno ocijenjeno ostalih šest.

Naime, od tri prethodno navedena projekta iz XX poziva za podršku u pripremi projekata, Projekat igradnje zatvora u sjevernoj regiji sa predloženim grantom od 1,2 miliona EUR i Projekat modernizacije željezničke pruge Podgorica - granica s Albanijom, sa predloženim grantom od 1,8 miliona EUR, koji je ovom prilikom smanjen na iznos od 1,3 miliona EUR - ocijenjeni su pozitivno, dok Projekat projekat obilaznica oko Herceg Novog (u okviru Jadransko-jonskog autoputa) sa predloženim grantom od 2,5 miliona EUR - nije ocijenjen pozitivno.

Kada je u pitanju III ZIO poziv za sufinansiranje infrastrukturnih ulaganja, koji je završen u protekloj 2017. godini, takođe je potvrđena pozitivna ocjena i to za sva četiri kandidovana projekta. U pitanju su projekti:

1. Izgradnja prioritetne dionice obilaznice oko Budve - predloženi grant u iznosu od 42,1 milion EUR i podršku KfW banke;
2. Projekat jačanja željezničkog sektora – predloženi grant u iznosu od 16,3 miliona EUR i podršku KfW banke;

3. Izgradnja Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Biljelom Polju - predloženi grant u iznosu od 3,05 miliona EUR i podršku EIB banke i
4. Vodosnadbijevanje i tretman otpadnih voda u Bokokotorskom zalivu za grant u iznosu od 4,7 miliona EUR i podršku KfW banke.

19. sastanak Upravnog odbora ZIO Luksemburg

Ubrzo nakon prethodno navedenog, 26. sastanka Grupe finansijera projekata, u Luksemburgu je, 05. i 06. decembra 2018. godine, održan i 19. Sastanak Upravnog odbora ZIO. Tom prilikom, Crnoj Gori je i zvanično odobrena finansijska podrška za sve prethodno navedene pozitivno ocijenjene projekte u ukupnom iznosu od preko 68 miliona EUR.

Formiranje sektora Digitalna infrastruktura

U cilju unapređenja digitalne povezanosti obrazovnih, zdravstvenih, opštinskih i ostalih državnih institucija i imajući u vidu značajne razlike i nedostatke širokopojasne digitalne pokrivenosti između ruralnih i urbanih područja kako u okviru regiona, tako i na području Crne Gore, Evropska komisija je konstatovala da su neophodne značajne investicije kako bi se ova oblast unaprijedila i postigli ciljevi Evropske unije postavljeni za period do 2025. godine. U vezi sa tim, u decembru 2017. godine, na 24. sastanku Grupe finansijera projekata Zapadnobalkanskog investicionog okvira sektor Digitalna infrastruktura uključen je kao dodatna oblast u okvir finansiranja, predviđen za pružanje finansijske podrške projektima iz ove oblasti - za izradu tehničke dokumentacije.

Osim podrške pojedinačnim projektima, od strane Evropske komisije, predložena je izrada plana - mapiranje širokopojasnih područja, kao prvi korak u identifikaciji infrastrukturnih projekata u regionu. U tom smislu, ZIO je spreman da pruži tehničku pomoć u cilju uspostavljanja takvog sveobuhvatnog plana, a do tada je potrebno i da sve zemlje krenu u sagledavanje svojih potreba.

U skladu sa navedenim, Nacionalna investiciona komisija je, na 8. sjednici koja je održana 21. novembra 2018. godine, donijela odluku da se sektor digitalna infrastruktura

uvrsti na Jedinstvenu listu. Navedeno podrazumijeva formiranje nacionalne sektorske liste prioritetnih projekata iz ove oblasti odnosno identifikaciju projekata koji bi se na njoj našli.

Imajući u vidu da su Ministarstvo ekonomije i Ministarstvo javne uprave nadležni za ovu oblast, zaključcima sa navedene sjednice Komisije, resorna ministarstva zadužena su da u saradnji sa Sekretarijatom za razvojne projekte i Kancelarijom nacionalnog IPA koordinatora, sačine sektorsku listu za oblast digitalne infrastrukture i istu dostave Nacionalnoj investicionoj komisiji na razmatranje i usvajanje. Nakon sprovođenja procedure predviđene Metodologijom za izbor i prioritizaciju infrastrukturnih projekata, Sekretarijat za razvojne projekte ažurirao je Jedinstvenu listu u dijelu koji se odnosi na sektor Digitalna infrastruktura. Ažuriranu jedinstvenu listu, Nacionalna investiciona komisija je usvojila na IX sjednici, koja je održana 26. decembra 2018. godine.

Imajući u vidu navedeno, predlažemo da Vlada Crne Gore donese sljedeći:

Zaključak:

1. Vlada Crne Gore razmotrila je i usvojila Polugodišnji Izvještaj o radu Nacionalne investicione komisije (za period od 01. jula do 31. decembra 2018. godine).